

Çölyak hastalığı için prediktif bir tarama aracı olarak HLA genleri

HLA genes as a predictive screening tool for celiac disease

Cite this article as: Rahmoune H, Boutrid N, Amrane M, Bioud B. HLA genes as a predictive screening tool for celiac disease. Turk Pediatri Ars 2017; 52: 182-4.

Sayın Editör,

Türk Pediatri Arşivi dergisinde yakın zamanda yayınlanmış olan Tuhan ve ark.'nın (1) Hashimoto tiroiditi olan çocuklarda çölyak hastalığı (ÇH) ile ilgili orijinal makalesini ilgi ile okuduk.

Bununla birlikte, bildirilen yöntemle ilgili olarak önemli noktaları vurgulamak istiyoruz, çünkü yazarlar ÇH geliştirmek açısından genetik duyarlılığı araştırmamışlardır.

Çölyak hastalığı, genetik etmenleri içeren iyi bilinen bir otoimmün enteropatidir ve hemen hemen bütün hastalarda insan lökosit antijeni(HLA) histokompatibilite antijenlerini kodlayan özgün duyarlılık alleleri ile ilişkilidir. İlişkili genler, altıncı kromozomun kısa kolunda büyük histokompatibilite bölgesinde yer almaktadır.

Epidemiyolojik olarak, ÇH olan hastaların %95'inden fazlası HLA-DQ2 heterodimerini paylaşırlarken, geri kalanında HLA-DQ8 heterodimeri vardır (2).

Çölyak hastalığı olan hemen hemen bütün hastalarda var olan bu risk haplotiplerinin ÇH açısından negatif öngörülen değeri %100'e yakındır (3) ve hedeflenmiş

toplumlarda ÇH'yi dışlamak üzere yaygın olarak kullanılırlar.

Diğer taraftan, tip 1 diabetes mellitus ve otoimmün tiroid hastalığı gibi otoimmün hastalıklar esnasında ÇH yaygınlığının arttığını gösteren iyi kanıtlar vardır (2).

Bu bağlamda, HLA tiplemesi, tiroidit gibi otoimmün hastalıkları olan riskli gruplarda ÇH'ye genetik olarak duyarlı olan kişileri ayırt etmek için önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır (4).

Avrupa Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Topluluğu'nun (ESPGHAN) çölyak hastalığının tanı ve tedavisi ile ilgili son kılavuzları, HLA testinin, ÇH açısından otoimmün tiroidit gibi bir yüksek risk taşıyorlarsa, belirtisiz çocuklar ve ergenlerde önerilmesi gerektiğini kabul etmektedir.

Ayrıca, bu testin maliyet yararlılığı, yaşam boyu genetik duyarlılık profili sağladığı için seri serolojik değerlendirmelere göre olasılıkla daha iyidir (5).

Bu nedenle, otoimmün Hashimoto hastalığı gibi hastalıkları olan riskli, özgün toplumlarda, ÇH'yi dışlamak için ilk seçenek yöntem olarak HLA tiplemesini savunuyoruz.

Yazışma Adresi / Address for Correspondence: Dr. Rahmoune, Hakim E-posta / E-mail: rahmounehakim@gmail.com

Geliş Tarihi / Received: 07.11.2016 **Kabul Tarihi / Accepted:** 17.07.2017

©Telif Hakkı 2017 Türk Pediatri Kurumu Derneği - Makale metnine www.turkpediatriarsivi.com web adresinden ulaşılabilir.

©Copyright 2017 by Turkish Pediatric Association - Available online at www.turkpediatriarsivi.com

DOI: 10.5152/TurkPediatriArs.2017.5063

Kaynaklar

1. Tuhan H, Işık S, Abacı A, et al. Celiac disease in children and adolescents with Hashimoto thyroiditis. Turk Pediatri Ars 2016; 51: 100.
2. Husby S, Koletzko S, Korponay-Szabo IR, et al. European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition guidelines for the diagnosis of coeliac disease. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2012; 54: 136-60.
3. Pallav K, Kabbani T, Tariq S, Vanga R, Kelly CP, Leffler DA. Clinical utility of celiac disease-associated HLA testing. Dig Dis Sci 2014; 59: 2199-206.
4. Megiorni F, Pizzuti A. HLA-DQA1 and HLA-DQB1 in Celiac disease predisposition: practical implications of the HLA molecular typing. J Biomed Sci 2012; 19: 1.
5. Francavilla R, Castellaneta S. Inverting the diagnostic pyramid in celiac disease: HLA typing for screening suspects of coeliac disease. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2016; 63: e20.

Hakim Rahmoune¹, Nada Boutrid¹, Mounira Amrane², Belkacem Bioud¹

¹University Hospital of Sétif, Sétif 1 University, Pediatrics, Sétif, Cezayir

²University Hospital of Sétif, Sétif 1 University, Biochemistry, Sétif, Cezayir

Yazarın Yanıtı**Re: Çölyak hastalığı için prediktif bir tarama aracı olarak HLA genleri****Re: HLA genes as a predictive screening tool for celiac disease**

Sayın Editör;

“Hashimoto tiroiditi tanılı çocuk ve ergenlerde çölyak hastalığı” başlıklı makaleme yapılan yorumu okuduk. Sayın yazar, çölyak hastalarına yapılan genetik analiz sonucunda hastaların %95’inde HLA-DQ2, kalanında ise HLA-DQ8 doku tipinin olduğunu, Tip1 diyabetes mellitus ve otoimmün tirodit gibi otoimmün hastalıklarda çölyak hastalığı riskinin normal topluma göre fazla olduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra, sayın yazarın da belirttiği gibi en son yayınlanan ‘European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (ESPGHAN)’ Çölyak Hastalığı Kılavuzu’nda otoimmün tirodit gibi çölyak hastalığı riski olan belirtisiz çocuklarda öncelikle insan lökosit antijeni [human leucocyte antigen (HLA)] taraması önerilmiştir (1). Fakat ülkemiz-

de genetik çalışmaların hem maliyetinin yüksek olması ve hem de kolay ulaşılabilirliğinin olmaması nedeni ile HLA doku tipi taraması pratikte uygulanmamaktadır. Biz de bu nedenle, otommün tirodit tanısı olan hastalarda çölyak hastalığı taraması için çölyak serolojisini kullandık.

Kaynaklar

1. Husby S, Koletzko S, Korponay-Szabo IR, et al. European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition guidelines for the diagnosis of coeliac disease. J Pediatr Gastroenterol Nutr 2012; 54: 136-60.[CrossRef]

Hale Tuhan¹, Sakine Işık², Ayhan Abacı¹, Erdem Şimşek¹, Ahmet Anık¹, Özden Anal², Ece Böber¹¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Endokrinolojisi Bilim Dalı, İzmir, Türkiye²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Alerji ve İmmünoloji Bilim Dalı, İzmir, Türkiye**Address for Correspondence:** Gülsüm İclal Bayhan**E-mail:** gibayhan@gmail.com

DOI: 10.5152/TurkPediatriArs.2017.080817

